

SÄRÖ

societetsdansen som stannade när tenniskungen dog

Det unga Särö fortsätter spela tennis på kungens gamla bana. Men inte med kungen som förebild. Nu drömmer man Davis Cup, om Janne Lundqvist och Uffe Schmidt. Kungen? Har det varit en kung här?!

Karl XV:s ek. Numera fridlyst och förfallen. Under trädets yviga krona sökte 150 lunchgäster skydd för regnet under en av Karl XV:s knyt-kalas i skogen. Statsfru Alice Keillers barnbarn, Anne Keiller betraktar trädmaskarnas förstörelseverk.

Bilder:

STURE
LYDÉN

GÖTEBORG (AB) Det är sommar. Societeten ferietwistar på plagerna vid Falsterbo i Skåne. Miljonärernas lyxparadis.

För 15 år sedan samlades landets klöverkungar i Särö, söder om Göteborg. De hade sällskap av en vanlig kung: Gustaf V.

I dag sover Särö. Platsen ströks ur societetens rullor när tennisonarken dog 1950.

Gustaf V bodde på Särö 35 julimånader i rad. Med honom kom den verkliga guldåldern.

Före tennisonarken vistades både Karl XV och Oskar II där. Ingen av dem ville hyra in sig hos privatpersoner — Oskar bodde på sin båt, Karl hyrde egen stuga.

Skandal

Men Gustaf V höll inte så hårt på konvensansen. Han slog sig ner hos kammarherre och statsfru James och Alice Keiller. Säröborna mumlade om skandal och respektlöshet.

Därmed var den gyllene tiden kommen. Det var ständigt penninggalopp i Särö. Lyxbadorten söder om Göteborg klev in under beteckningen "Fin plats". Folk med pengar i plånböckerna investerade miljoner i fastigheter och jätteträdgårdar.

Vita fruarna

På ett par år växte miljonärskvartären fram. Distignerat bruna villor

Kungen gick fönstervägen

Gamla säröbor — folk av Särö stam och rot — som de själva säger, berättar gärna episoder om gamle kungens tid.

Kungen var god bridgespelare, också lång att han kunde titta i motspelarnas kort.

En gång när en kvick arkitekt var med vid bridgebordet och plötsligt kastade hjärter dam, förvånades kungen över att arkitekten hade just det kortet. Svaret kom snabbt: Ers majestäts får ursäkt, damen satt bland spaderna!

Fönstervägen

En annan säröanekdot, som gärna berättas är när kungen tog sig in genom fönstret i Calle Ekmans villa. Kungen var bjuden på té, men kom före värdfolket. Endast familjens allt i allo, Hanna, var hemma, men kunde inte öppna för kungen då fru Eina Ekman hade tagit med sig nycklarna. Då tog sig kungen in fönstervägen, stödd på sin adjutant och Hannas axlar. Han hade våldsamt roligt åt konsulsparets min när de fann kungen inne i den låsta villan.

Av PER HEED

med perspektivfönster, salonger och ett dussin gästrum.

Särö Wårdshus ovanför kungens tennisplan blev samlingsplatsen. Där frotterade sig societeten. Herrarna pratade affärer, börsnoteringar och drack punsch. Damerna — alltid klädda i helvitt — tävlade om att få bjuda kungen på luncher och middag.

Valnötsträd

Badoktetten spelade, valnötsträden (som blev statusymboler) frodades och varenda säröbo kunde spela tennis.

Särö, badort sedan 1700-talet, levde upp som aldrig förr. Det var high life somrarna igenom.

Gustaf V dog 1950. Det satte punkt för epoken glam och lyx. I dag sover Särö en djup törnrosasömn.

Miljonärerna har allt och flyttat till Falsterbo. Eller bara lämnat allt som det var.

Jätteträdgårdarna gror igen, miljonpalatsen rämna av vanvård. Husbockarna äter sig allt djupare in i Wårdshuset och mossan lägrar sig över kungens krocketplan.

Saknar kungen

Lyxbadorten har blivit allemansbadbalja.

Varje soldag passerar tusentals göteborgare förbi de tysta lyxpalatsen på väg till badplatsen.

Några bor kvar i societetskvartären. De gömmer sig bakom höga häckar och stängda fönsterluckor.

Fröken Ingrid Karlander var med och spelade tennis mot kungen. Hon säger:

— Det är ingen klass över Särö numera. Jag saknar Gustaf V!

Av TORSTEN PETRÉ

Kung Gustaf spelade inte bara tennis, bridge och krocket under Särösomrarna. Han badade också och hade egen badhytt med kunglig krona på dörren i Särö gamla kallbadhus. Kungen var god vän med göteborgsfotograferna, som gärna fick ta bilder på honom, men inte i badet.

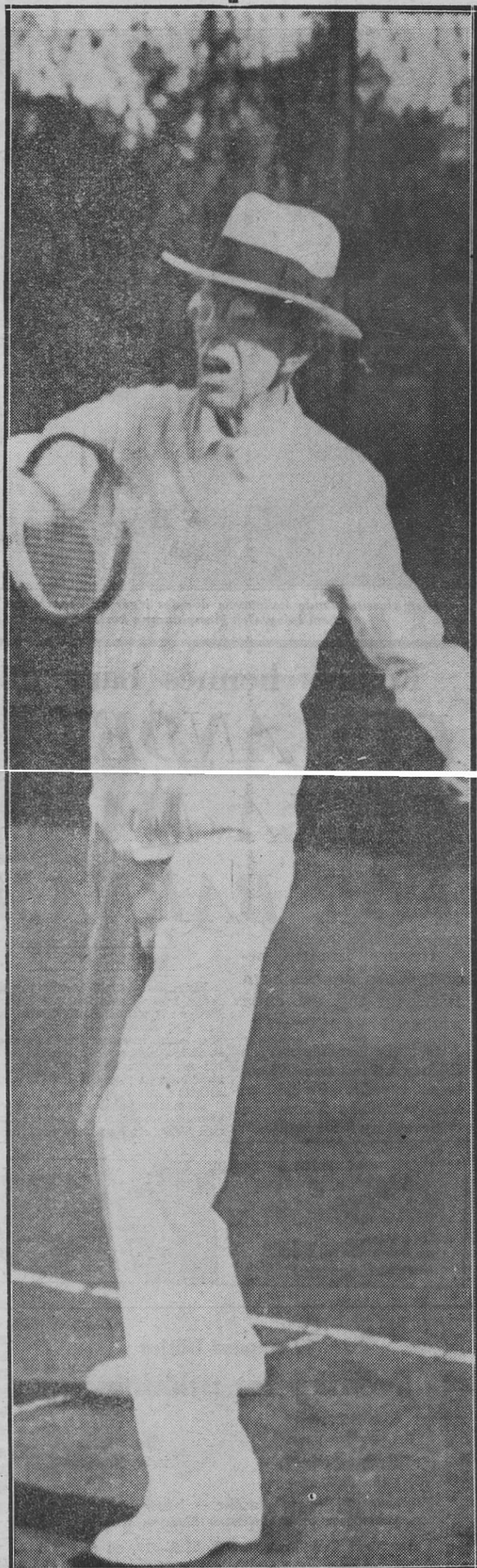
Badbilden

Den originella göteborgsfotografen John V Johansson med cigarren, hörde till dem som flitigast plåtade kungen. Men en gång blev kungen arg på Johansson. Det var när denne knäppte honom i badet.

— Den bilden får inte Johansson ta, sa kung Gustaf barskt.

— Ers majestäts vilja är Johanssons lag, replikerade fotografen och överlämnade med en bugning en filmrulle till kungen för att rivas sönder. Men en filmrulle som inte tagits ur kameran, utan fiskats upp ur Johanssons rymliga byxficka.

Så räddades en badbild av kung Gustaf till eftervärlden.

För femton år sedan motionerade Gustaf V landets penningkungar på planerna i Särö. Deras fruor i vit klädsel, med lornjett och nådiga leenden var bollmadamer. Vid tennisbanan togs kungen emot av särösocieteten.